

Projekt

Zasady szkolenia kadr instruktorsko-trenerskich w jeździectwie

Zmiany w zasadach szkolenia kadr uwzględniają:

- dyrektywę UE z 2008 r w sprawie Europejskich Ram Kwalifikacji
- zmiany w ustawie o sporcie spowodowane ustawą z 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów (deregulacyjną)
- wyniki Międzynarodowej Konferencji ds. Szkolenia Kadr – Warszawa, 18-19.11.2013
- ustalenia Ministerstwa Sportu i Turystyki oraz Ministerstwa Edukacji w sprawie wprowadzenia Polskich i Sektorowych Ram Kwalifikacji wraz z założeniami Rady Ministrów do ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji z 31 marca 2015 r. – **uchwalonej 22.12.2015, podpisanej przez Prezydenta A. Dudę 07.01.2016, opublikowanej w Dz.U. poz.64 w dniu 14.01.2016 r.**
- międzynarodowe standardy szkolenia kadr przyjęte przez IGEQ (International Group for Equestrian Qualification)

Przygotował zespół w składzie:

**Wacław Pruchniewicz, Hubert Szaszkiwicz, Marcin Szczypiorski
na podstawie materiałów Centralnej Komisji Egzaminacyjnej PZJ
i Zespołu Szkoleniowego PZJ**

PREAMBUŁA

Szkoleniowcem PZJ jest osoba przygotowana do prowadzenia zajęć jeździeckich w sporcie masowym i wyczynowym, która wypełniła wszystkie kryteria i potwierdziła wiedzę na egzaminie organizowanym przez Polski Związek Jeździecki lub przez inne instytucje działające z upoważnienia PZJ.

W czasie pracy Szkoleniowiec PZJ zwraca szczególną uwagę na formowanie sylwetki jeźdźca oraz posługiwanie się właściwie używanymi pomocami. W centrum uwagi musi być JEŹDZIEC.

Tylko perfekcyjne wyszkolenie jeźdźca gwarantuje dobre przygotowanie konia oraz ujawnienie się jego wszystkich predyspozycji sportowych.

I

Struktura organizacyjna systemu szkolenia

§1

Rada Szkolenia Jeździeckiego

1. Rada Szkolenia Jeździeckiego (RSJ) jest organem opiniotwórczym i decyzyjnym w strukturach PZJ do spraw szkolenia kadr instruktorsko-trenerskich.
2. Zadania i uprawnienia RSJ:
  - a. określanie wymagań na poszczególne stopnie instruktorskie i trenerskie,
  - b. ustalanie zakresu i programu szkoleń w systemie ustawicznego doskonalenia kadr instruktorsko-trenerskich,
  - c. wskazywanie zarządowi PZJ wspólnie z WZJ kandydatów na Regionalnych/Wojewódzkich Koordynatorów Szkolenia Jeździeckiego,
  - d. nadzorowanie i monitorowanie systemu szkolenia i sporządzanie raportu o jego stanie raz na trzy lata,
  - e. wnioskowanie do zarządu PZJ o zaakceptowanie koniecznych zmian w systemie szkolenia.
3. Rada Szkolenia Jeździeckiego (RSJ) składa się z 7 członków, w tym przewodniczącego i sekretarza. Członków Rady powołuje i odwołuje zarząd PZJ.
4. Przewodniczący Rady:
  - a. kadencja przewodniczącego trwa 4 lata, a rozpoczyna się w połowie trwania kadencji kolejnego zarządu PZJ.
  - b. Rada zgłasza zarządowi PZJ kandydatury na przewodniczącego Rady,
  - c. Przewodniczący kieruje pracami Rady.
5. Sekretarz Rady
  - a. Sekretarza Rady powołuje przewodniczący Rady,
  - b. Sekretarz Rady odpowiada za organizowanie posiedzeń, dokumentowanie jej prac, korespondencję, publikowanie decyzji, itp.
6. Członkowie Rady:
  - a. członkiem Rady może zostać doświadczony szkoleniowiec PZJ,
  - b. pierwszy skład Rady w liczbie sześciu członków powołuje zarząd PZJ na wniosek przewodniczącego Rady,
  - c. kadencja członków Rady trwa 4 lata, z tym, że kadencja trzech członków pierwszego składu Rady – wybranych w drodze losowania – trwa 6 lat. Co dwa lata wymienia się skład połowy członków Rady.
  - d. kolejnych członków Rady wchodzących w miejsce ustępujących powołuje zarząd PZJ na wniosek Rady,

e. z uzasadnionych powodów Członków Rady może odwołać zarząd PZJ przed upływem ich kadencji.

§2

Komisja Egzaminacyjna Rady Szkolenia Jeździeckiego

1. Zarząd PZJ na wniosek RSJ powołuje Komisję Egzaminacyjną. W jej skład wchodzi członkowie Rady i 10 egzaminatorów przez nią zaproponowanych.
2. Komisja Egzaminacyjna Rady Szkolenia Jeździeckiego (KERSJ) jest naczelnym organem weryfikacji umiejętności i potwierdzania spełnienia kryteriów dla uzyskania uprawnień instruktorskich i trenerskich PZJ.
3. Do kompetencji KERSJ należy:
  - a. przeprowadzanie egzaminów na stopnie Instruktora Sportu PZJ i Trenera PZJ,
  - b. nadzorowanie działania Regionalnych/Wojewódzkich Komisji Egzaminacyjnych Polskiego Związku Jeździeckiego (R/WKE)
4. Pracami KEKRJ kieruje przewodniczący RSJ.

§3

Regionalne/Wojewódzkie Komisje Egzaminacyjne

1. Regionalna/Wojewódzka Komisja Egzaminacyjna Polskiego Związku Jeździeckiego (R/WKE) jest regionalnym organem weryfikacji umiejętności praktycznych i wiedzy teoretycznej oraz potwierdzania spełnienia kryteriów koniecznych dla uzyskania uprawnień Instruktora Szkolenia Podstawowego PZJ i Instruktora Jazdy Konnej PZJ oraz odznak jeździeckich PZJ.
Do zadań R/WKE należy:
  - a. przeprowadzanie egzaminów na stopień Instruktora Szkolenia Podstawowego PZJ i Instruktora Jazdy Konnej PZJ,
  - b. przeprowadzanie egzaminów i nadawanie brązowej, srebrnej i złotej odznaki jeździeckiej.
2. R/WKE ściśle współpracuje z zarządem właściwego WZJ, merytorycznie jest podporządkowana RSJ.
3. W skład R/WKE wchodzi wszyscy egzaminatorzy z terenu działania konkretnego WZJ lub regionu.
4. Egzaminatorów powołuje i odwołuje RSJ na wniosek właściwego zarządu WZJ.
5. Kandydaci na egzaminatorów muszą spełniać następujące warunki:
  - a. mieć uprawnienia co najmniej instruktora sportu,
  - b. mieć aktualną licencję szkoleniową PZJ,
  - c. przedstawić skierowanie od Regionalnego/Wojewódzkiego Koordynatora Szkolenia Jeździeckiego
  - d. przejść szkolenie prowadzone przez Komisję Egzaminacyjną (KERSJ) dotyczące merytorycznej i formalnej strony przeprowadzania egzaminów na odznaki jeździeckie oraz na stopnie instruktora szkolenia podstawowego i instruktora jazdy konnej.
6. Pracami R/WKE kieruje jej przewodniczący powołany przez RSJ na 4-letnią kadencję, po uzgodnieniu kandydatury z zarządem właściwego WZJ.
7. Przewodniczący R/WKE ma prawo proponować nowych członków komisji, zgłaszając ich kandydatury do akceptacji przez zarząd Wojewódzkiego Związku Jeździeckiego. Po przeszkoleniu kandydaci są powoływani do składu R/WKE przez RSJ.
8. W przypadku otrzymania informacji o negatywnej ocenie pracy egzaminatora R/WKE, przewodniczący RSJ:
  - przeprowadza rozmowę wyjaśniającą,

- decyduje o ewentualnym skierowaniu na dodatkowe przeszkolenie teoretyczne i praktyczne,
- wnioskuje do RSJ o skreślenie z listy egzaminatorów R/WKE.

§4

Egzaminy

1. Przy wszystkich egzaminach na stopnie instruktorskie PZJ i trenerskie PZJ obowiązuje trzyosobowy skład komisji egzaminacyjnej.
2. Przy egzaminach na odznaki jeździeckie PZJ obowiązuje co najmniej dwuosobowy skład komisji egzaminacyjnej.
3. Za powoływanie komisji egzaminacyjnych, a także za równomierne obciążanie pracą w komisjach egzaminacyjnych KERSJ i KER/WKE odpowiadają ich przewodniczący.
4. Członkowie RSJ mogą uczestniczyć również w komisjach egzaminacyjnych R/WKE.
5. W skład komisji egzaminacyjnej R/WKE mogą wchodzić w razie konieczności egzaminatorzy z innych województw.
6. Osób przystępujących do egzaminów nie obowiązuje rejonizacja terytorialna.
7. Egzaminatorzy otrzymują wynagrodzenie za udział w pracach KE i R/WKE zgodnie z cennikiem PZJ. Wszelkie koszty związane z przeprowadzeniem egzaminów pokrywają osoby egzaminowane.

§5

Regionalni/Wojewódzcy Koordynatorzy Szkolenia Jeździeckiego

1. Regionalnym/Wojewódzkim Koordynatorem Szkolenia Jeździeckiego może zostać szkoleniowiec wytypowany przez RSJ, spełniający następujące wymagania:
  - a. ma uprawnienia minimum Instruktora Sportu PZJ,
  - b. ma aktualną licencję szkoleniowca PZJ.
  - c. ma akceptację właściwych terytorialnie zarządów WZJ.
2. Kadencja Regionalnego/Wojewódzkiego Koordynatora trwa 4 lata.
3. Regionalni/Wojewódzcy Koordynatorzy Kadr Instruktorskich działają w oparciu o wytyczne Rady Szkolenia Jeździeckiego.
4. Do zadań Wojewódzkich Koordynatorów Szkolenia Jeździeckiego należy:
  - a. organizacja seminariów w ramach ustawicznego doskonalenia kadr instruktorsko-trenerskich,
  - b. nadzorowanie organizacji seminariów i kursów przygotowawczych do egzaminów na stopnie Instruktora Szkolenia Podstawowego PZJ i Instruktora Jazdy Konnej PZJ oraz zgłaszanie ich do kalendarza szkoleń PZJ,
  - c. organizowanie i przeprowadzanie egzaminów licencyjnych na III licencję w skokach i zgłaszanie ich do kalendarza szkoleń PZJ.
5. Dla realizacji powyższych zadań Regionalny/Wojewódzki Koordynator Szkolenia Jeździeckiego powołuje swoich zastępców, spełniających następujące kryteria:
  - a. mieć co najmniej stopień instruktora sportu PZJ
  - b. czynnie prowadzić działalność szkoleniową i mieć aktualną licencję PZJ
  - c. mieć akceptację Zarządu Wojewódzkiego Związku Jeździeckiego

§6

Przepisy przejściowe i końcowe.

1. Wszystkie uprawnienia instruktorskie i trenerskie uzyskane przed wprowadzeniem nowych przepisów i uznawane przez PZJ zachowują swoją ważność i będą przez PZJ honorowane.
2. Dotychczasowi „Instruktorzy rekreacji ruchowej”, którzy otrzymali ten stopień na kursach organizowanych pod egidą PZJ, wraz z otrzymaniem licencji szkoleniowej otrzymają nową legitymację „Instruktora Szkolenia Podstawowego PZJ”.
3. Dotychczasowi „Instruktorzy szkolenia podstawowego PZJ” wraz z otrzymaniem nowej licencji szkoleniowej otrzymają nową legitymację „Instruktora Jazdy Konnej PZJ”.
4. Wszystkie szkolenia licencyjne odbyte do dnia uprawomocnienia niniejszej regulacji zachowują swoją ważność i są podstawą do przedłużenia licencji PZJ.
5. Wszyscy instruktorzy i trenerzy do wniosku o wydanie lub przedłużenie ważności licencji muszą załączyć zaświadczenie o zaliczeniu kurs pierwszej pomocy przedmedycznej.
6. „Zasady szkolenia kadr instruktorsko-trenerskich w jeździectwie” wchodzi w życie w dniu..... r. na podstawie uchwały Zarządu Polskiego Związku Jeździeckiego nr ..... z dnia .....

System uzyskiwania kwalifikacji szkoleniowych PZJ

1. W systemie szkolenia PZJ wyróżniamy następujące stopnie instruktorsko-trenerskie:

1. Instruktor szkolenia podstawowego - 2. stopień Polskich Ram Kwalifikacji (PRK)
  2. Instruktor jazdy konnej - 3. stopień PRK
  3. Instruktor sportu - 4. stopień PRK
  4. Trener II klasy - 5. stopień PRK
  5. Trener I klasy - 6. stopień PRK
  6. Trener klasy M - 7. stopień PRK
2. Stopnie szkoleniowe określone w punktach 1.1 do 1.6 nadaje zarząd PZJ na podstawie egzaminu zdanego przed KE Rady Szkolenia Jeździeckiego
  3. **Przygotowanie do egzaminów może odbywać się w dowolnym trybie według podanego zakresu materiału odpowiednio do poziomu zdawanego egzaminu.**
  4. Egzaminy będą przeprowadzane przez KERSJ według wcześniej ustalonego harmonogramu w ośrodkach certyfikowanych I kategorii

I. Instruktor Szkolenia Podstawowego PZJ

1. Uprawnienia „Instruktora Szkolenia Podstawowego PZJ” uprawniają do:

- a - prowadzenia jazd rekreacyjnych,
- b - wydawania odznaki „jeźdź konno”,
- c - otrzymania certyfikatu PZJ przez ośrodek, w którym pracuje szkoleniowiec z takimi uprawnieniami, pod warunkiem spełnienia innych kryteriów określonych w „Regulaminie Certyfikacji Ośrodków PZJ”.

2. Warunkiem ubiegania się o stopień „Instruktora Szkolenia Podstawowego PZJ” jest:

- a - ukończony 18. rok życia,
- b - wykazanie się co najmniej średnim wykształceniem,
- c - wykazanie się co najmniej złotą odznaką jeździecką,
- d - złożenie oświadczenia o tym, że nie było się skazanym prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo, o którym mowa w art. 41 ustawy o sporcie (Dz. U. z 014 r., poz.715)
- e - przedstawienie zaświadczenia/certyfikatu o ukończeniu szkolenia z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej
- f - przedstawienie ważnego ubezpieczenia od NW
- g - zdanie z wynikiem pozytywnym egzaminu przed R/WKE

3. Kandydat na stopień „Instruktora Szkolenia Podstawowego PZJ” musi znać:

- a - etyczne podstawy użytkowania koni oraz podstawy etyki jeźdźcy i szkoleniowca,
- b - podstawy psychologii koni i zasady postępowania z nimi,
- c - podstawy anatomii i fizjologii koni, ważniejszych chorób koni i pierwszej pomocy weterynaryjnej,
- d - podstawy wiedzy o pokroju i umaszczeniu koni,
- e - chody koni – ich wady i błędy,
- f - podstawy wiedzy z utrzymania, żywienia i pielęgnacji koni,
- g - podstawy podkownictwa,
- h - zasady bezpieczeństwa w stajni oraz podczas jazd na maneżu i w terenie, ocenę bezpiecznego stroju jeźdźcy,
- i - zasady kierowania grupą jeździecką (psychologiczne i rozwojowe różnice w prowadzeniu zajęć z różnymi grupami wiekowymi i o różnym stopniu sprawności fizycznej),
- j - zasady doboru koni do jeźdźców, formowania zastępu,
- k - zasady stosowania odpowiednich obciążeń w stosunku do jeźdźców i koni, zapobiegania wypadkom podczas jazdy konnej,
- k - terminologię jeździecką, komendy jeździeckie, figury na ujeżdżalni,
- m - zasady podstawowego wyszkolenia konia i jeźdźcy,
- n - różne rodzaje dosiadać oraz działanie i współdziałanie pomocy,
- o - zasady nauczania początkujących, pracy na koziołkach (cavaletti), podstaw nauki skoków przez przeszkody, zasady jazdy w terenie,
- p – zasady gier i zabaw jeździeckich oraz organizacji imprez jeździeckich,

- r – rodzaje sprzętu jeździeckiego i jego prawidłowe dopasowanie, w tym używanie wodzy pomocniczych oraz sprzętu do lonżowania,
- s - zasady prawidłowego lonżowania - szkolenie konia i jeźdźca na lonży,
- t - zasady transportu koni

4. Egzamin przed R/WKE składa się z następujących części:

1. egzamin praktyczny

- a. metodyczno/szkoleniowy – prowadzenie zajęć z grupą na ujeżdżalni
- b. szkolenie początkującego jeźdźca na lonży

2. egzamin teoretyczny – z zakresu materiału objętego tematami podanymi w punkcie 3.

Omówienie przed Komisją własnych zajęć praktycznych jest integralną częścią egzaminu teoretycznego.

Powtórzenie zdawania nie zaliczonego egzaminu jest możliwe po upływie co najmniej sześciu miesięcy. Egzamin poprawkowy może być zdawany dwukrotnie. W przypadku nie zaliczenia egzaminów poprawkowych obowiązuje dwuletnia karencja.

Wszystkie koszty związane z egzaminami pokrywają kandydaci lub instytucje/kluby delegujące.

Literatura obowiązkowa dla „Instruktora Szkolenia Podstawowego PZJ” :

- 1. Pruchniewicz, Waclaw : Akademia Jeździecka. Wydawca: AJ, Warszawa 2003
- 2. Zasady jazdy konnej – cz.1 – Podstawowe wyszkolenie jeźdźca i konia. Wydawca: PZJ, Warszawa 2003
- 3. Zasady jazdy konnej – cz.3 – Lonżowanie. Wydawca: PZJ, Warszawa 2005
- 4. Jak nauczać jeździectwa. Podręcznik dla instruktorów i trenerów. Wydawca: AJ, Warszawa 2008
- 5. Heuschmann, Gerd : Nos do przodu! Wydawca: AJ, Warszawa 2012

II. Instruktor Jazdy Konnej PZJ

1. Uprawnienia „Instruktora Jazdy Konnej PZJ” uprawniają do:

- a - prowadzenia nauki jazdy konnej,
- b - prowadzenia szkolenia sportowego dzieci, juniorów i osób dorosłych we wszystkich wierzchowych dyscyplinach jeździeckich,
- c - otrzymania certyfikatu PZJ przez ośrodek, w którym pracuje szkoleniowiec z takimi uprawnieniami, pod warunkiem spełnienia innych kryteriów określonych w „Regulaminie Certyfikacji Ośrodków PZJ”.

2. Warunkiem uzyskania uprawnień jest:

- a - ukończony 18 rok życia,
- b - wykazanie się co najmniej średnim wykształceniem,
- c – złożenie oświadczenia o tym, że nie było się skazanym prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo, o którym mowa w art. 41 ustawy o sporcie (Dz. U. z 014 r., poz.715),
- d - przedstawienie zaświadczenia/certyfikatu o ukończeniu szkolenia z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej,
- e - zdobycie w karierze sportowej minimum III klasy sportowej; – zawodnicy z II klasą sportową nie są zobligowani do zdobycia wcześniej uprawnień „Instruktora Szkolenia Podstawowego PZJ”,
- f - przedstawienie ważnego ubezpieczenia NW i OC w związku z wykonywaniem zawodu szkoleniowca w jeździectwie,
- g - zdanie z wynikiem pozytywnym egzaminu przed R/WKE.

3. Kandydat na „Instruktora Jazdy Konnej PZJ” musi mieć wiedzę i kompetencje „Instruktora Szkolenia Podstawowego PZJ”, rozszerzone o następujące zagadnienia:

- a - znajomość i zrozumienie zasad skali szkoleniowej
  - takt
  - rozluźnienie
  - kontakt
  - impuls
  - prostowanie
  - zebranie
- b - znajomość fizjologicznych podstaw treningu sportowego
- c - znajomość podstawowych zasad kontroli treningu

4. Egzamin przed R/WKE składa się z następujących części:

A. egzamin praktyczny

- a. z jazdy konnej – ujeżdżeniowy lub skokowy – na poziomie norm na III klasę sportową.
Z egzaminu praktycznego w części ujeżdżeniowej zwalniani są zawodnicy, którzy w karierze sportowej mieli lub mają III klasę sportową w ujeżdżeniu lub w wkkw.
Z egzaminu praktycznego w części skokowej zwalniani są zawodnicy, którzy w karierze sportowej mieli lub mają III klasę sportową w skokach lub w wkkw.

b. – metodyczno/szkoleniowy – prowadzenie zajęć na ujeżdżalni z zawodnikami indywidualnymi.

B. egzamin teoretyczny – z zakresu materiału objętego tematami podanymi w punkcie 3.

Powtórzenie zdawania nie zaliczonego egzaminu jest możliwe po upływie co najmniej sześciu miesięcy. Egzamin poprawkowy może być zdawany dwukrotnie. W przypadku nie zaliczenia egzaminów poprawkowych obowiązuje dwuletnia karencja.

Koszty egzaminów pokrywają kandydaci lub instytucje/kluby delegujące.

Literatura obowiązkowa – jak dla „Instruktora Szkolenia Podstawowego PZJ” oraz:

1. Zasady jazdy konnej – cz.2 – Zaawansowane wykształcenie jeźdźcy i konia. Wydawca: PZJ, Warszawa 2004
2. Szaszkiewicz, Hubert : Sztuka jazdy konnej. Wydawca: Stajnia – sklep jeździecki, Warszawa 2013
3. Klimke, Reiner/ Klimke, Ingrid : Podstawowe szkolenie młodego konia. Wydawca: Galaktyka, Łódź 2009

IV. Instruktor Sportu PZJ w dyscyplinach: ujeżdżenie, skoki, wkkw, sportowe rajdy długodystansowe

1. Stopień „Instruktora Sportu PZJ” można uzyskać:

- a - dla jeździectwa obejmującego wszystkie wierzchowe dyscypliny jeździeckie - ujeżdżenie, skoki, wkkw, sportowe rajdy długodystansowe
lub
- b - w określonej dyscyplinie jeździeckiej – np. „Instruktor sportu PZJ w dyscyplinie ujeżdżenia”

2. Uprawnienia „Instruktora Sportu PZJ” pozwalają na:

- a - prowadzenie szkolenia sportowego bez ograniczeń w ramach uprawnień,
- b - otrzymanie certyfikatu PZJ przez ośrodek, w którym pracuje szkoleniowiec z takimi uprawnieniami, pod warunkiem spełnienia innych kryteriów określonych w „Regulaminie Certyfikacji Ośrodków PZJ”.

3. Warunkiem przystąpienia do egzaminu na stopień instruktora sportu jest:

- a - ukończony 21. rok życia,
- b - świadectwo dojrzałości (matura),
- c - osiągnięcie w karierze sportowej minimum II klasy sportowej w jednej z wierzchowych dyscyplin jeździeckich; - zawodnicy z minimum I klasą sportową nie są zobligowani do zdobycia wcześniej uprawnień „instruktora jazdy konnej PZJ”,
- d - w przypadku, gdy kandydat ma II klasę sportową, musi mieć pięć lat udokumentowanej pracy jako „instruktor jazdy konnej PZJ”
lub
w przypadku, gdy kandydat ma I klasę sportową, musi mieć trzy lata udokumentowanej pracy jako „instruktor jazdy konnej PZJ”,
- e - skierowanie od trenera I klasy potwierdzające odpowiednie predyspozycje kandydata do pełnienia funkcji szkoleniowca,
- f – złożenie oświadczenia o tym, że nie było się skazanym prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo, o którym mowa w art. 41 ustawy o sporcie (Dz.U. z 014 r., poz.715),
- g - przedstawienie zaświadczenia/certyfikatu o ukończeniu szkolenia z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej,
- h - przedstawienie ważnego ubezpieczenia NW i OC w związku z wykonywaniem zawodu szkoleniowca w jeździectwie,
- i - zdanie przed KERSJ z wynikiem pozytywnym egzaminu z zakresu materiału objętego programem; – kandydatowi podczas egzaminu towarzyszy trener, który zgłosił gotowość swojego podopiecznego do egzaminu i jest gwarantem odpowiedniego jego przygotowania.

4. Kandydat na „Instruktora Sportu PZJ” musi mieć ugruntowaną wiedzę i kompetencje „Instruktora Jazdy Konnej PZJ”, rozszerzone o następujące tematy:

- a. Struktura organizacyjna sportu i jeździectwa w Polsce
- b. Historia jeździectwa, wielcy teoretycy i praktycy oraz ich szkoły

- c. Budowa i funkcjonowanie ciała ludzkiego
  - podstawy anatomii
  - podstawy fizjologii
  - aspekty psychologiczne
  - wybrane elementy medycyny sportowej
  - pokonywanie lęku
- d. Instruktor sportu – jego rola i zadania w systemie szkolenia sportowego.
  1. Podstawowa wiedza pedagogiczna
    - podstawy uczenia się i związanych z nim procesów
    - analiza grupy
    - planowanie nauczania
    - podstawy metodyczne nauczania
    - konspekt jednostki treningowej.
  2. Teoria nauczania
    - dydaktyka zajęć jazdy konnej
    - formy organizacyjne zajęć jazdy konnej
    - pomoce dydaktyczne w nauce jazdy konnej
  3. Teoria i nauczanie ruchu
    - nauczanie ruchu
    - podstawy motoryki
    - ćwiczenia uzupełniające i rozszerzające umiejętności jeździeckie.
- e. Etapy wyszkolenia jeźdźcy
  - szkolenie w zakresie podstawowej wiedzy jeździeckiej,
  - nauka dosiadu i oddziaływania pomocy.
- f. Jeździec – wymagane predyspozycje fizyczne i psychiczne do uprawiania poszczególnych dyscyplin jeździeckich. Dobór pary: koń – jeździec.
- g. Teoria sportu i planowanie treningu
  - planowanie treningu
  - fizjologia wysiłku sportowego
  - najważniejsze zasady treningu
  - metody treningowe
- h. Szczegółowy opis konia. Identyfikacja konia na podstawie diagramu.
- i. Analiza cech pokroju koni sportowych ważnych dla poszczególnych dyscyplin. Sportowe linie hodowlane i ich wybitni przedstawiciele.
- j. Chody koni, wady i błędy. Ocena jakości ruchu i stylu skoku.
- k. Fizjologia konia – adaptacja organizmu konia do wysiłku.
- l. Metodyka pracy z młodymi końmi – dojrzałość psychiczna i fizyczna. Logika skali szkoleniowej – szkolenie podstawowe koni.
- m. Teoria jazdy konnej:
  - teoria i praktyka treningu ujeżdżeniowego
  - teoria i praktyka treningu skokowego
  - teoria i praktyka treningu wytrzymałościowego – wtkw i sportowe rajdy długodystansowe
  - teoria i praktyka lonżowania – cel, rodzaje pracy na lonży, niezbędny sprzęt i pomoce.
- n. Praca z końmi trudnymi lub zepsutymi.
- o. Kontrolowanie treningu – obserwacja, parametry fizjologiczne, obraz krwi i jego interpretacja. Zapis obciążeń treningowych.
- p. Żywienie koni – budowa układu pokarmowego - rodzaje pasz, normy i dawki. Specyficzne dodatki pokarmowe dla koni wyczynowych.
- r. Sprzęt jeździecki – jego rodzaje - dopasowanie do jeźdźcy i konia. Sprzęt pomocniczy i ochronny.

- s. Udział w zawodach – fizyczne i psychiczne przygotowanie do startu, transport, postępowanie w obcej stajni, trening na zawodach, oglądanie placu konkursowego, tras próby terenowej, rozprężanie przed startem, przejazd konkursowy, analiza przejazdu, pielęgnacja konia po zawodach.

5. Egzamin końcowy

Egzamin przed KERSJ składa się z następujących części :

Ujeżdżenie

Kandydaci zdają egzamin praktyczny na koniu z kielzmem wędzidłowym. Muszą zademonstrować:

- umiejętności jeździeckie, które dają dobre podstawy do treningu powierzonych im koni,
- właściwą postawę jeźdźcy w trzech chodach,
- jazdę na koniach posłusznie reagujących na pomoce dosiada, łydki i ręki,
- utrzymanie właściwego balansu i koordynację w trzech chodach podczas jazdy zarówno w strzemionach jak i bez strzemion, w jeździe podstawowych figur jeździeckich i ćwiczeń (w czasie przejść z jednego chodu w drugi oraz w danym chodzie), zwroty na przodzie, zwroty na zadzie, ustępowanie od łydki, łopatką do wewnątrz, kontrgalop oraz zwykła zmiana nogi),
- jazdę pokazującą najlepsze możliwości dosiadanego konia,
- umiejętność dyskusowania na temat postępów konia podczas treningu oraz zrozumienie podstawowych zasad skali szkoleniowej.

Egzaminatorzy mają prawo poprosić zdającego o zademonstrowanie pracy na drugim koniu.

Z egzaminu praktycznego w części ujeżdżeniowej zwalniani są zawodnicy, którzy w karierze sportowej zdobyli minimum II klasę sportową w ujeżdżeniu lub w wkkw.

Skoki

Kandydaci demonstrują skoki przez przeszkody parkurowe na koniu z kielzmem wędzidłowym. Muszą pokazać:

- pewny (bezpieczny) zrównoważony dosiad w czasie skoków przez przeszkody parkurowe o wysokości około 1 m,
- umiejętność regulacji tempa i chodu zgodnie z panującymi warunkami i stopniem wytrenowania koni,
- dobrą równowagę w czasie najazdu, skoku oraz lądowania, jak i w jeździe pomiędzy przeszkodami,
- pewne i efektywne pokonywanie niskich przeszkód parkurowych,
- umiejętność dyskusowania na temat postępów konia podczas treningu oraz zrozumienie podstawowych zasad właściwego treningu skokowego.

Egzaminatorzy mają prawo poprosić zdającego o zademonstrowanie pracy na drugim koniu.

Z egzaminu praktycznego w części skokowej zwalniani są zawodnicy, którzy w karierze sportowej zdobyli minimum II klasę sportową w skokach lub w wkkw.

Zarządzanie stajnią

Kandydaci będą egzaminowani z umiejętności praktycznych oraz z teorii.

Praktyczne zadania

- pielęgnacja konia,

- właściwa kondycja oraz żywienie w czasie przygotowań do zawodów,
- właściwe zastosowanie i dopasowanie sprzętu jeździeckiego i jego pielęgnacja,
- przygotowanie konia do transportu,
- ocena zachowania i stanu zdrowia konia,
- ocena stanu końskich kończyn i podków.

Teoria

- zarys historii światowego i polskiego sportu jeździeckiego,
- teoria jeździectwa, podstawy teorii poszczególnych dyscyplin: ujeżdżenia, skoków, wkkw i sportowych rajdów długodystansowych,
- podstawy teorii sportu,
- zasady kontroli treningu,
- podstawy hodowli koni,
- zdrowie konia oraz postępowanie z koniem chorym,
- utrzymanie konia w dobrej kondycji,
- zrozumienie podstawowych zasad żywieniowych, biorąc pod uwagę różnice między końmi,
- podstawy fizjologii – ze szczególnym uwzględnieniem układów oddychania i krążenia,
- podstawowa wiedza o wyposażeniu stajni.

Nauczanie (w tym zajęć prowadzonych w języku obcym – dla kandydatów do otrzymania paszportu IGEQ).

- przekazanie uczniom zrozumienie natury konia,
- zrozumienie bezpiecznego wyposażenia konia i jeźdźca jako priorytetu w nauczaniu i podczas jazd,
- nauczanie właściwego dosiadu ujeżdżeniowego i skokowego,
- prowadzenie zajęć ujeżdżeniowych i skokowych dla jeźdźców indywidualnych i w grupach,
- motywowanie jeźdźców oraz plan prowadzonych zajęć,
- zastosowanie odpowiednich ćwiczeń dla konia i jeźdźca wynikających z praktyki nauczania,
- zrozumienie czynników wpływających na efektywność nauczania konia i jeźdźca,
- pokazanie dobrych umiejętności przekazywania informacji.

Kandydaci muszą wykazywać się umiejętnością dyskusowania na tematy związane z prawidłowym nauczaniem.

Egzamin końcowy zdawany jest na koniach będących w dyspozycji kandydata o poziomie wykszolenia odpowiadającym klasie N w ujeżdżeniu i klasie P w skokach.

Powtórzenie nie zaliczonego egzaminu jest możliwe po upływie co najmniej sześciu miesięcy. Egzamin poprawkowy można zdawać dwukrotnie. W przypadku nie zaliczenia egzaminów poprawkowych obowiązuje dwuletnia karencja.

Wszystkie koszty związane z egzaminami pokrywają uczestnicy lub instytucje/kluby delegujące.

Literatura obowiązkowa – jak dla „Instruktora Jazdy Konnej PZJ” oraz:

1. Bartle, Christopher : Trening konia sportowego. Wydawca: Galaktyka, Łódź 2010.
2. Hinnemann, Johann ; Baalen, Coby van : Ujeżdżenie jest proste. Wydawca: AJ, Warszawa 2007
3. Pollmann-Schweckhorst, Elmar : Trening konia skokowego. Wydawca: AJ, Warszawa 2006
4. Robert, Michel : Notatnik mistrza. Wydawca: AJ, Warszawa 2011

5. Higgins, Gillian/ Stephanie M : Anatomia i fizjologia w treningu koni. Wydawca: AJ, Warszawa 2013
6. Paalman, Anthony : Jeździectwo – skoki przez przeszkody. Wydawca: Galaktyka 2011

IV. Trener II klasy PZJ

1. Stopień Trenera II klasy PZJ można uzyskać:

- a. dla jeździectwa obejmującego wszystkie dyscypliny wierzchowe - „Trener II klasy PZJ”,
- b. specjalistyczny, dla poszczególnych dyscyplin jeździeckich:
  - a. ujeżdżenia
  - b. skoków
  - c. wkkw
  - d. sportowe rajdy długodystansowe

2. Stopień Trenera II klasy PZJ uprawnia do:

- a. prowadzenia szkolenia jeździeckiego bez ograniczeń w ramach posiadanej specjalizacji,
- b. powołania na funkcję Trenera Kadry Narodowej PZJ w dyscyplinach i grupach wiekowych zgodnych z posiadaną specjalizacją,
- c. otrzymania certyfikatu PZJ przez ośrodek, w którym pracuje szkoleniowiec z takimi uprawnieniami, pod warunkiem spełnienia innych kryteriów określonych w „Regulaminie Certyfikacji Ośrodków PZJ”.

3. Warunki uzyskania stopnia Trenera II klasy PZJ

- a. ukończony 25. rok życia,
- b. wykształcenie wyższe,
- c. pięć lat udokumentowanej pracy jako Instruktor Sportu PZJ,
- d. udokumentowany wynik podopiecznych – minimum I kl. sportowa zdobyta przez dwóch wychowanków lub klasa mistrzowska jednego,
- e. skierowanie od trenera I klasy potwierdzające odpowiednie predyspozycje kandydata do pełnienia funkcji szkoleniowca,
- f. oświadczenie o tym, że nie było się skazanym prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo, o którym mowa w art. 41 ustawy o sporcie (Dz.U. z 014 r., poz.715),
- g. zdanie przed KERSJ z wynikiem pozytywnym egzaminu z zakresu materiału objętego programem; – kandydatowi podczas egzaminu towarzyszy trener, który zgłosił gotowość swojego podopiecznego do egzaminu i jest gwarantem odpowiedniego jego przygotowania.

4. Wymagania wobec kandydatów na stopień Trenera II klasy PZJ:

- a. umiejętności i wiedza wymagane dla stopnia Instruktora Sportu PZJ,
- b. wiedza z zakresu teorii jazdy konnej,
- c. praktyczne prowadzenie jazd i treningów,

Tytuł trenera II klasy o określonej specjalności uzyskuje się po zdaniu egzaminu praktycznego i teoretycznego wg poniższych zasad:

Lonżowanie

Umiejętność lonżowania w trakcie pracy treningowej z koniem, zwiększająca jego efektywność. Umiejętność wykorzystania wodzy pomocniczych w zależności od potrzeb.

Zarządzanie stajnią

Kandydaci będą egzaminowani z praktycznych umiejętności oraz z teorii

Praktyczne zadania

- ustalanie dawek żywieniowych dla koni różnych dyscyplin i o różnym stopniu obciążeń treningowych i startowych,
- zastosowanie specjalistycznych bandaży podczas treningów i po urazach,
- ocena budowy i ruchu konia,
- ocena stanu zdrowia konia,
- ocena prawidłowego i nieprawidłowego wyposażenia stajni,
- właściwe użytkowanie koni w sporcie, w szkółkach jeździeckich oraz podczas rajdów
- pielęgnacja i użytkowanie pastwisk,
- podstawy hodowli koni,
- fizjologia koni w połączeniu z oceną stanu zdrowia i pierwsza pomoc,

Nauczanie

Kandydat musi być przygotowany do prowadzenia zajęć indywidualnych oraz grupowych na podstawowym poziomie ujeżdżenia i skoków (w tym zajęć prowadzonych w języku obcym – dla kandydatów do otrzymania paszportu IGEQ).

- elementy nauczania z poziomu instruktora sportu muszą być rozszerzone i skonsolidowane,
- nauczanie indywidualnych jeźdźców oraz grup na podstawowym poziomie ujeżdżenia,
- praca nad polepszeniem ruchów bocznych, w tym łopatką do wewnątrz,
- praca nad kontrgalopem i zwykłymi zmianami nogi w galopie,
- praca nad piruetami w stępie oraz skracanie i wydłużanie chodów,
- demonstracja prawidłowych skoków na wysokości 110 cm oraz właściwe wyczucie dystansu pomiędzy przeszkodami,
- zrozumienie oraz wiedza na temat odległości i dystansów. Wykorzystanie różnych dystansów w pracy z koniem,
- prowadzenie treningu na przeszkodach naturalnych i terenowych,
- umiejętność dyskusji o problemach technicznych związanych z jazdą na czworoboku i występujących podczas skoków,
- umiejętność motywowania jeźdźców. Planowanie treningów, ich kontrola i ocena. Zwiększanie wymagań. Przekazywanie informacji jeźdźcom, pochwały.

Powtórzenie nie zaliczonego egzaminu jest możliwe po upływie co najmniej sześciu miesięcy. Egzamin poprawkowy można zdawać dwukrotnie. W przypadku nie zaliczenia egzaminów poprawkowych obowiązuje dwuletnia karencja.

Wszystkie koszty związane z egzaminami pokrywają uczestnicy lub instytucje/kluby delegujące.

Literatura obowiązkowa– jak dla „Instruktora Sportu PZJ” oraz:

1. Müseler, Wilhelm : Nauka jazdy konnej. Wydawca: PWRiL, Warszawa 2011
2. Kottas-Heldenberg, Arthur; Rowbotham, Julie : Kottas o ujeżdżeniu. Wydawca: Świadome jeździectwo. Warszawa 2013
3. Némethy, Bertalan de : Metoda Némethy. Wydawca: JiK i PZJ 1997

4. Bompa, Tudor; Haff, G : Perodyzacja – Teoria i metodyka treningu. Wydawca: COS, Warszawa 2010
5. Martens, R : Jak być skutecznym trenerem. Wydawca: COS, Warszawa 2009

Wykaz literatury uzupełniającej:

1. Allen, Linda L. : 101 ćwiczeń dla skoczka. Wydawca: Galaktyka, Łódź 2006
2. Auty, Islay : Coaching w jeździectwie. Wydawca: AJ, Warszawa 2013
3. Ballou, Jec Aristotle : 101 ćwiczeń z dresażu. Wydawca: Galaktyka, Łódź 2007
4. Blignault, Karin : Biomechanika ruchu konia dla jeźdźców. Wydawca: Świadome jeździectwo, Warszawa 2011
5. Chrzanowski, Sz : Żywnienie koni. Wydawca: „Wieś Jutra”, Warszawa 2014
4. Chrzanowski, Sz : Łojek, A; Łojek, J; Hodowla i użytkowanie koni. T.I-II. Wydawca: SGGW, Warszawa 2013
5. Dzieciołowski, Piotr : Mistrzowie Polski. Wydawca: AJ, Warszawa 2010
6. Heimsoeth, Antje : Trening mentalny dla jeźdźców. Wydawca: AJ, Warszawa 2011
7. Henderson, Carolyn : Sprzęt i akcesoria jeździeckie. Wydawca: AJ, Warszawa 2014
8. Hess, Ch./Schlemm, P. : Jak lepiej jeździć konno - w czym tkwi problem. Wydawca: Galaktyka, Łódź 2008.
9. Hess, Christoph : Jak lepiej jeździć konno – dla zaawansowanych. Wydawca: Galaktyka, Łódź 2009
10. Heuschmann, Gerd : Gdyby konie mogły krzyczeć ... Wydawca: AJ, Warszawa 2007
11. Higgins, Gillian i Stephanie Martin : Jak porusza się Twój koń. Wydawca: AJ, Warszawa 2011
12. Hill, Cherry : 101 ćwiczeń na ujeżdżalni. Wydawca: Galaktyka, Łódź 2008
13. Hill, Cherry : 101 ćwiczeń z ziemi. Wydawca: Galaktyka, Łódź 2014
14. Meyners, Eckart : Ćwiczenia w siodle. Wydawca: Galaktyka, Łódź 2011
15. Mickunas, Wojciech : Trener radzi. Wydawca: Galaktyka, Łódź 2004
16. Neumann-Cosel, Isabelle von : Język koni – język ludzi. Porozumienie jest możliwe! Wydawca: AJ. Warszawa 2007
17. Pavord, Tony & Marcy : Choroby koni. Weterynaria praktyczna. Wydawca: AJ, Warszawa 2013
18. Przewodnik dla sędziów – Podręcznik Ujeżdżenia FEI. Wydawca: AJ, Warszawa 2015
19. Robert, Michel : Sekrety i metody Mistrza. Wydawca: AJ, Warszawa 2013
20. Rosie, Dirk Willem : Nowoczesny koń ujeżdżeniowy. Wydawca: AJ, Warszawa 2008
21. Skorupski, Krzysztof : Psychologia treningu koni. Wydawca: PWRiL, Warszawa 2006
22. Skulicz, Bronisław : Ujeżdżenie i skoki. Wydawca: PWN, Warszawa 1992
23. Szarska, Ewa : Badania laboratoryjne w treningu koni. Wydawca: AR „Crex” 1999

V. Awans na I klasę trenerską w jeździectwie

1. Trenerem jeździectwa I klasy jest ekspert w reprezentowanej przez siebie specjalności.

- a. ujeżdżenia
- b. skoków
- c. wkkw
- d. sportowych rajdach długodystansowych

2. Warunkiem awansu na I klasę trenerską jest:

Wariant I

- a. trzyletni staż pracy w charakterze trenera II klasy,
- b. udokumentowanie karier sportowych swoich podopiecznych w postaci:
  - uzyskanych dwóch klas mistrzowskich w dyscyplinach wierzchowych
  - zdobycia czterech medali MP Juniorów lub dwóch medali MP Młodych Jeźdźców J, MP Seniorów,
- c. oświadczenie o tym, że nie było się skazanym prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo, o którym mowa w art. 41 ustawy o sporcie (Dz.U. z 014 r., poz.715).

Wariant II

- a. pięcioletni staż pracy w charakterze trenera II klasy,
- b. wykazanie się udokumentowanym dorobkiem w pracy szkoleniowej i dydaktycznej – prowadzenie konsultacji jeździeckich, działalność publicystyczna, uzyskanie stopnia sędziego międzynarodowego, udział w krajowych i międzynarodowych szkoleniach i seminariach,
- c. doprowadzenie do stopnia instruktora sportu co najmniej dwóch wychowanków,
- d. ukończenie kursu na trenera I klasy organizowany przez Instytut Sportu lub inną uprawnioną do tego rodzaju szkoleń instytucję,
- e. oświadczenie o tym, że nie było się skazanym prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo, o którym mowa w art. 41 ustawy o sporcie (Dz.U. z 014 r., poz.715).

VI. Awans trenera jeździectwa I klasy do stopnia trenera jeździectwa klasy mistrzowskiej

1. Trenerem jeździectwa klasy mistrzowskiej jest ekspert, który ma wszechstronne wiadomości jeździeckie, predysponowany do prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych – wykładów, szkoleń, kursów w następujących dyscyplinach:

- a. ujeżdżenia**
- b. skoków**
- c. wkkw**
- d. sportowych rajdach długodystansowych**

2. Warunkiem awansu na mistrzowską klasę trenerską jest:

Wariant I

- a. zdobycie przez podopiecznych:
  - medalu Mistrzostw Europy – Juniorów lub Młodych Jeźdźców lub Seniorów
  - zdobycia trzech złotych medali MP Młodych Jeźdźców, MP Seniorów,
- b. oświadczenie o tym, że nie było się skazanym prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo, o którym mowa w art. 41 ustawy o sporcie (Dz.U. z 014 r., poz.715).

Wariant II

- a. pięcioletni staż pracy w charakterze trenera I klasy,
- b. wykazanie się udokumentowanym dorobkiem w pracy szkoleniowej i dydaktycznej – prowadzenie konsultacji jeździeckich, działalność publicystyczna, stopień sędziego międzynarodowego, udział w krajowych i międzynarodowych szkoleniach i seminariach,
- c. doprowadzenie do stopnia instruktora sportu co najmniej pięciu wychowanków,
- d. ukończenie kursu na trenera klasy M organizowanego przez Instytut Sportu lub inną uprawnioną do tego rodzaju szkoleń instytucję,
- e. oświadczenie o tym, że nie było się skazanym prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo, o którym mowa w art. 41 ustawy o sporcie (Dz.U. z 014 r., poz.715).

•

DOSZKALANIE KADR INSTRUKTORSKO-TRENERSKICH

§ 1

Warunki oraz tryb przyznawania licencji szkoleniowca

- 1. Zorganizowane zajęcia w zakresie sportu, związane z uczestnictwem we współzawodnictwie sportowym w jeździectwie mogą prowadzić wyłącznie trenerzy i instruktorzy sportu, po otrzymaniu licencji szkoleniowca PZJ.**
2. Polski Związek Jeździecki przyznaje licencję szkoleniowca na wniosek osoby zainteresowanej.
3. Do wniosku o przyznanie pierwszej licencji szkoleniowca należy dołączyć:
  - dokument potwierdzający deklarowane kwalifikacje,
  - oświadczenie o tym, że ma się pełną zdolność do czynności prawnych oraz że korzysta się z pełni praw publicznych,
  - dowód wniesienia opłaty licencyjnej.

Rozpatrywane będą jedynie wnioski zawierające komplet wymaganych dokumentów.

4. Licencja szkoleniowca PZJ zostaje przyznana na trzy lata na wniosek osoby zainteresowanej, złożony nie później niż trzy miesiące od daty zdania egzaminu przed właściwą Komisją Egzaminacyjną na stopień instruktora lub trenera PZJ.
  - 4.1. W sprawach nie objętych niniejszym regulaminem o przyznaniu licencji decyduje zarząd PZJ na podstawie uzasadnionego wniosku RSJ.
5. Przedłużenie ważności licencji na kolejne trzy lata uwarunkowane jest odbyciem szkoleń określonych w § 2. Wniosek osoby zainteresowanej powinien być złożony nie później niż po upływie 6 miesięcy od daty wygaśnięcia poprzedniej licencji.
6. Powtórne otrzymanie licencji, która wygasła i nie została wznowiona w terminie, o którym mowa w pkt. 4. lub utraciła ważność z innego powodu, jest możliwe po pozytywnym zdaniu egzaminu praktycznego z prowadzenia jazdy z jeźdźcem indywidualnym lub zastępem przed Komisją Egzaminacyjną Rady do Spraw Szkolenia. Koszty egzaminu pokrywa osoba wnioskująca.
7. Licencja szkoleniowa może być przyznana osobom nie spełniającym wymogów formalnych (wybitny jeździec bez odpowiedniego wykształcenia lub szkoleniowiec zagraniczny), ale których działanie leży w interesie polskiego jeździectwa i które mają wieloletnie doświadczenie szkoleniowe. Uzasadniony wniosek o wydanie takiej licencji musi być złożony przez osobę zainteresowaną, poparty przez menadżera dyscypliny menadżera/komisję dyscypliny lub macierzysty WZJ i skierowany do Rady ds. Szkolenia Jeździeckiego, która podejmuje odpowiednią decyzję.

§ 2

System kształcenia ustawicznego kadr szkoleniowych PZJ

Systemowi kształcenia ustawicznego podlegają licencjonowani instruktorzy i trenerzy jeździectwa. Jest to program szkoleniowy służący wymianie doświadczeń i podnoszeniu kwalifikacji.

1. Cały proces szkolenia ustawicznego nadzorowany jest przez Radę ds. Szkolenia Jeździeckiego, która przygotowuje plan szkoleń, ustala ich zawartość merytoryczną oraz listę wykładowców.
2. Wszyscy instruktorzy i trenerzy PZJ są zobowiązani do uczestnictwa w trzech szkoleniach w ciągu trzech lat. Ich zaliczenie potwierdzone certyfikatem jest warunkiem przedłużenia licencji PZJ na kolejne trzy lata.
3. Doszkalanie jest organizowane dla dwóch odrębnych grup szkoleniowców:
  - grupa I – instruktorzy szkolenia podstawowego PZJ i instruktorzy jazdy konnej PZJ
  - grupa II – instruktorzy sportu PZJ i trenerzy PZJ wszystkich stopni.
4. Szkolenia dla I grupy organizują Regionalni/Wojewódzcy Koordynatorzy Szkolenia Jeździeckiego, a dla II grupy Rada ds. Szkolenia Jeździeckiego lub na jej zlecenie Regionalni/Wojewódzcy Koordynatorzy Szkolenia Jeździeckiego. Wszystkie szkolenia odbywają się w certyfikowanych ośrodkach jeździeckich PZJ.
5. Organizator szkolenia licencyjnego jest zobowiązany wobec PZJ do:
  - określenia grupy szkoleniowej, do której jest ono adresowane: grupa I - instruktorzy, grupa II – trenerzy,
  - przedstawienia Radzie Szkolenia Jeździeckiego szczegółowego programu szkolenia wraz z nazwiskiem/ami prowadzącego/ych,
  - podania kosztów uczestnictwa wraz z preferencjami dla szkoleniowców, którzy mają licencje szkoleniowe ,
  - podania nazwiska osoby odpowiedzialnej za ewidencję uczestników danego kursu/szkolenia i wydającej certyfikaty o ukończeniu szkolenia,

Organizator szkolenia, inny niż WZJ musi uzyskać potwierdzenie wpisania do kalendarza szkoleniowego WZJ-u, na terenie którego jest ono organizowane.

Po ukończeniu kursu/szkolenia organizator przesyła do PZJ listę uczestników zawierającą:

- imię i nazwisko
  - PESEL
  - pocztowy adres do korespondencji i adres elektroniczny uczestnika szkolenia
  - podpis uczestnika
  - datę i miejsce szkolenia
  - podpis osoby odpowiedzialnej za wydanie certyfikatów
6. Z konieczności udziału w wymaganej akcji szkoleniowej zwalnia przedstawienie certyfikatu potwierdzającego udział w dowolnie wybranych akcjach szkoleniowych spośród niżej wymienionych:
    - w praktycznych kursach/klinikach metodyczno-szkoleniowych organizowanych przez PZJ;

- w kursach, klinikach organizowanych przez Międzynarodową Federację Jeździecką /FEI/ lub inne Jeździeckie Federacje Narodowe;
  - potwierdzony przez odpowiednią Jeździecką Federację Narodową staż szkoleniowy w zagranicznych ośrodkach jeździeckich;
  - wykazaniem się dorobkiem w pracy szkoleniowej, edukacyjnej lub udokumentowanymi publikacjami z zakresu metodyki treningu potwierdzonymi przez Radę Szkolenia Jeździeckiego.
5. Dyplom lub legitymacja potwierdzające uzyskanie wyższych kwalifikacji instruktorsko-trenerskich przedłuża automatycznie licencję na kolejne trzy lata.
  6. Szkoleniowcom po ukończeniu 65. roku życia licencja szkoleniowa przedłużana jest automatycznie.

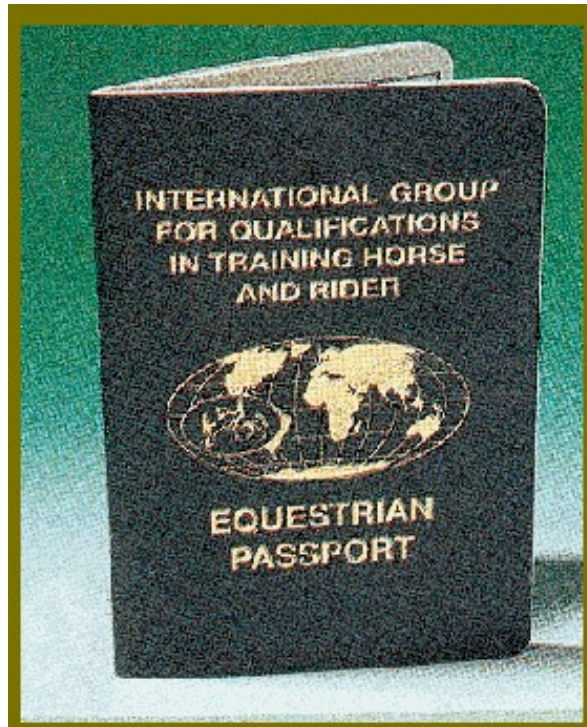
§ 3

Informacje ogólne

1. Do wniosku o wydanie licencji szkoleniowca PZJ należy załączyć:
    - a. certyfikaty udziału w wymaganej liczbie szkoleń lub kserokopię dokumentu potwierdzającego uzyskanie wyższych kwalifikacji instruktorsko-trenerskich,
    - b. oświadczenie o tym, że ma się pełną zdolność do czynności prawnych oraz że korzysta się z pełni praw publicznych,
    - c. dowód wniesienia opłaty licencyjnej.
  2. Polski Związek Jeździecki prowadzi ewidencję przyznanych licencji szkoleniowca.
  3. Nazwiska osób, które zdobyły licencje są na bieżąco publikowane na stronie internetowej PZJ.
  4. Każda osoba, która zdobywa licencję, otrzymuje jednocześnie w PZJ dyplom i kartę licencyjną szkoleniowca zawierające imię i nazwisko, rodzaj zdobytych kwalifikacji oraz czas ważności licencji.
  5. Polski Związek Jeździecki za przyznanie licencji szkoleniowca pobiera opłatę wg cennika PZJ.
  6. Cofnięcie licencji może nastąpić z takich powodów, jak np.: zachowanie niezgodne z Kodeksem Postępowania z Końmi, np. brutalne traktowanie koni, zgłaszanie do konkursów nieprzygotowanych do nich koni lub jeźdźców, stosowanie środków uznanych za doping.
- W sprawach dyscyplinarnych stosuje się odpowiednio tryb postępowania dyscyplinarnego przewidziany w Statucie PZJ.
7. Osobie zainteresowanej, w sprawach dotyczących przyznawania i pozbawiania licencji podejmowanych przez Radę Szkolenia Jeździeckiego, przysługuje prawo odwołania się do organów dyscyplinarnych PZJ.

Equestrian Passport

Polski Związek Jeździecki od roku 2002 należy do międzynarodowej organizacji - **International Group for Equestrian Qualifikations (IGEIQ)**, zajmującej się ujednoczeniem szkoleń i podnoszeniem kwalifikacji kadr szkoleniowych w krajach członkowskich.

Organizacja ta określa poziom wymagań na poszczególne stopnie szkoleniowe i wydaje międzynarodowy dokument – **Equestrian Passport** – określający kwalifikacje szkoleniowców w sporcie jeździeckim.

Wyżej przedstawione polskie „Zasady szkolenia w jeździectwie” odpowiadają w pełni wymogom IGEQ, i tak:

Equestrian Passport ustala cztery poziomy szkoleniowe, którym odpowiadają polskie tytuły zawodowe :

International Level 1 – instruktor sportu jeździeckiego, który nie miał udokumentowanej I klasy sportowej

International Level 2 – instruktor sportu jeździeckiego, który miał udokumentowaną co najmniej I klasę sportową

International Level 3 – trener II klasy jeździectwa, trener I klasy jeździectwa

International Expert – trener jeździectwa klasy mistrzowskiej.

Absolwenci polskich kursów mogą przystąpić **do egzaminu teoretycznego i praktycznego przed międzynarodową komisją.**

Pozytywny wynik tego egzaminu będzie podstawą do wydania międzynarodowego paszportu szkoleniowego - **Equestrian Passport** – uznawanego w następujących 32 krajach: Australia, Austria, Belgia, Bermudy, Chiny, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Hiszpania, Holandia, Grecja, Irlandia, Izrael, Kanada, Litwa, Łotwa, Malezja, Niemcy, Nowa Zelandia, Norwegia, Polska, Portugalia, Republika Południowej Afryki, Rumunia, Słowenia, Szwecja, Szwajcaria, Węgry, Włochy, Wielka Brytania.

Paszporty IGEQ są uznawane również przez trzy międzynarodowe organizacje:

1. FEI – Międzynarodową Federację Jeździecką,
2. FITE (Federation Internationale de Tourisme Equestre) - Międzynarodową Federację Turystyki Jeździeckiej,
3. FRDI (Federation of Riding for Disabled International) – Międzynarodową Federację Jeździecką Osób Niepełnosprawnych.

Ujeźdźca

Profesjonalny jeździec młodych koni

Polski Związek Jeździecki i Polski Związek Hodowców Koni wprowadziły w życie z dniem 01.01.2012 uprawnienia **UJEŹDŹACZA – profesjonalnego jeźdźca młodych koni**.

Jego celem jest:

- podwyższenie kwalifikacji osób przygotowujących profesjonalnie młode konie do sportu,
- wskazanie hodowcom jeźdźców potrafiących przygotować z sukcesami młode konie, aby ich praca hodowlana została wzbogacona prawidłowym zajeżdżeniem oraz zgodnym z zasadami wiedzy i wymogami sportu wstępnym treningiem młodych koni,
- poprawa dobrostanu koni.

I. Zasady uzyskiwania tytułu

1. Wszyscy kandydaci do uzyskania uprawnień **Ujeźdźca** muszą mieć ukończony 21. rok życia.
2. Umiejętności praktyczne kandydaci mogą potwierdzić następująco:
  - a. Zawodnicy z dyscyplin A, B, C lub D poprzez wykazanie w karierze sportowej minimum I klasy sportowej,
  - b. Instruktorzy i trenerzy sportu jeździeckiego, którzy zdobyli w karierze sportowej minimum II klasę sportową oraz mogą się wykazać aktualną licencją lub instruktorzy szkolenia podstawowego, którzy zdobyli w karierze minimum II klasę sportową oraz mają ważną licencję.
  - c. Inne osoby mające referencje trenera lub instruktora jeździectwa z ważną licencją po zdaniu egzaminu praktycznego przed komisją PZJ i PZHK z udziałem osoby wystawiającej referencje.
Egzamin praktyczny jest zdawany na pięcioletnim koniu na poziomie odpowiedniej dla poszczególnych dyscyplin Odznaki Złotej.
3. Zakwalifikowani kandydaci kierowani są na teoretyczne seminarium unifikacyjne kończące się egzaminem teoretycznym przed komisją PZJ i PZHK. Po jego zaliczeniu nadawane są uprawnienia **Ujeźdźca - Kandydata**.
4. Uprawnienia **Ujeźdźca** nadawane są po trzykrotnym zajęciu miejsca wśród sklasyfikowanych par w konkursie finałowym MPMK - w różnych latach.
Warunek ten obowiązuje **wstecznie** – od pierwszych MPMK rozgrywanych w danej dyscyplinie.
W jednym roku kalendarzowym, niezależnie od liczby zajętych miejsc branych pod uwagę do uzyskania uprawnień ujeźdźca, liczy się wynik osiągnięty tylko na jednym koniu w danej dyscyplinie.
5. Uprawnienia **Ujeźdźca** nadawane są w określonej dyscyplinie:
  - Ujeźdźca A – w ujeżdżeniu
  - Ujeźdźca B – w skokach
  - Ujeźdźca C – w wkkw
  - Ujeźdźca D – w powożeniuO specjalizacji – A, B lub C świadczy liczba ukończonych konkursów finałowych w MPMK w danej dyscyplinie:

np. $3xA =$ ujeźdźcaz A
 $2xB, +1xC =$ ujeźdźcaz B,
 $2xA + 2xB =$ ujeźdźcaz AB,
 $3xC =$ ujeźdźcaz C.

6. Dopuszcza się możliwość zaliczania warunków równolegle – odrębnie w dyscyplinach olimpijskich i osobno w powożeniu
7. Uprawnienia **Ujeźdźcaza** nadawane są na czas nieograniczony

II. Zasady ogólne

1. Polski Związek Jeździecki i Polski Związek Hodowców Koni przyznają uprawnienia **Ujeźdźcaza** wraz z pierwszą licencją na wniosek osoby zainteresowanej.
2. Do wniosku o nadanie uprawnień **Ujeźdźcaza** należy dołączyć: dokument potwierdzający zdobyte kwalifikacje oraz dowód wniesienia opłaty licencyjnej.
3. Pierwsza licencja zostaje przyznana na trzy lata.
4. Kolejna licencja ujeźdźcaza zostanie przyznana na trzy lata na wniosek osoby zainteresowanej złożony nie później niż po upływie sześciu miesięcy od daty wygaśnięcia poprzedniej licencji. Do wniosku o przedłużenie licencji należy załączyć certyfikat udziału w jednym teoretycznym seminarium unifikacyjnym.
5. Powtórne otrzymanie licencji ujeźdźcaza, która wygasła i nie została wznowiona w terminie, o którym mowa w pkt. 5. lub utraciła ważność z innego powodu, jest możliwe po wzięciu udziału w jednym teoretycznym seminarium unifikacyjnym i pozytywnym zaliczeniu kończącego go egzaminu teoretycznego przed komisją PZJ i PZHK.
6. Ewidencję przyznanych uprawnień **Ujeźdźcaza** prowadzi Polski Związek Jeździecki.
7. Nazwiska osób mających ważne uprawnienia **Ujeźdźcaza** są na bieżąco publikowane na stronach internetowych Polskiego Związku Jeździeckiego i Polskiego Związku Hodowców Koni.
8. Każda osoba zdobywająca uprawnienia **Ujeźdźcaza** otrzymuje z PZJ dyplom i kartę licencyjną zawierające imię i nazwisko, rodzaj zdobytych kwalifikacji oraz czas ważności licencji.
9. Polski Związek Jeździecki za wydanie dyplomu ujeźdźcaza pobiera opłatę wg Cennika
10. W przypadku negatywnej oceny działalności merytorycznej lub postawy etycznej **Ujeźdźcaza**, CKE może:
  - wysłać do Ujeźdźcaza list pouczający;
  - skierować Ujeźdźcaza na seminarium doszkalające;
  - wystąpić o wykreślenie Ujeźdźcaza z listy;
  - skierować sprawę do organów dyscyplinarnych PZJ.

Zasady uzyskiwania tytułu ujeźdźcza

- profesjonalnego jeźdźca młodych koni

